

Tudi v plujskem okraju smo pozdravili ponovno izvolitev tov. TITA za predsednika republike

**Moša Pijade - predsednik
Skupščine**

V zadnjih dneh letosnjega januarja je ponovno zasedala Zvezna ljudska skupščina. Na dnevnem redu je bila izvolitev predsednika Zvezne ljudske skupščine, ker je dosegel predsednik Milovan Djilas, odstopil, ter poleg drugega izvolil.

Poslanci so zaključek ekspeza pozdravili z dolgotrajnim pliskanjem, nato pa so prešli na volitev predsednika republike, kakor določa naš ustavni zakon.

Predlog za ponovno izvolitev tov. Tita za predsednika je dal poslanec Djuro Pucar-Stari v imenu skupine poslancev ter v krajšem govoru prikazal lik tovarisa Tita, kot borca za boljše življenje delovnega ljudstva. Dejal je, da je »Tito sedaj osebnost, ki bo najbolj varno in najbolj uspešno vodila tudi v prihodnje naše narode«.

Ker drugih predlogov za predsednika republike ni bilo, je skupščina prešla takoj na glasovanje. Tovarisi Tito je bil soglasno ponovno izvoljen za predsednika republike.

Tov. Tito je po izvolitvi imel krajši govor, v katerem se je zahvalil za zaupanje, nato pa je govoril o bodočem delu, ki bo ob enotnosti naših narodov in požrtvovalnosti naših ljudi ter ob spoštovanju zakonov doseglo velike uspehe.

Skupščina je nato prešla k volitvam Izvršnega sveta. Kandidat za člane Izvršnega sveta je bil izvoljen tov. Moša Pijade. Nato pa je podal skupščini ekspeza predsednik republike tov. Tito, ki je govoril o naši družbeni in državni ureditvi, cilju našega razvoja ter ocenil gospodarski razvoj zadnjih let. Analiziral je razmere v industriji in prometu ter pokazal na naloge, ki jih je nujočo izvesti v kmetijstvu, prav tako pa je razpravljal o novem gospodarskem sistemu ter drugih vprašanjih naše notranje politike, o naši Armadi ter o mednarodnih političnih in ekonomskih odnosih. Ob zaključku je podčrtal sodelovanje Jugoslavije z organizacijami.

Moša Pijade, predsednik Zvezne ljudske skupščine

tev novega Zveznega izvršnega sveta ter predsednika republike.

Za predsednika skupščine je bil izvoljen tov. Moša Pijade. Nato pa je podal skupščini ekspeza predsednik republike tov. Tito, ki je govoril o naši družbeni in državni ureditvi, cilju našega razvoja ter ocenil gospodarski razvoj zadnjih let. Analiziral je razmere v industriji in prometu ter pokazal na naloge, ki jih je nujočo izvesti v kmetijstvu, prav tako pa je razpravljal o novem gospodarskem sistemu ter drugih vprašanjih naše notranje politike, o naši Armadi ter o mednarodnih političnih in ekonomskih odnosih. Ob zaključku je podčrtal sodelovanje Jugoslavije z organizacijami.

**Kaj je z ustanovitvijo
ptujske hranilnice?**

Precjer časa je poteklo, od kar je bil iznešen predlog za ustanovitev hranilnice in posojilnice v Ptuju, kot mestnega zavoda, ki pa bi služil tudi oklici ali celo vsemu okrajnemu področju. Predlog je končno našel svojo potrditev s sklepom ljudskega odbora mestne občine Ptuj, da se tak zavod ustanovi in prične z delom letosnjega prvega marca. Dogovorjeno je bilo tudi že glede vodilnega personala, ko se je pojavila dosegla najresnejša ovira sprejetemu sklepu: nedostatek sredstev, ki so za začetek poslovanja potrebeni.

V ta namen je LO MO Ptuj pred kratkim stavil Svetu za gospodarstvo pri OLO Ptuj predlog, da se mu odobri brezobrestni kredit v znesku 7 in pol milijonov dinarjev za zasečeno poslovno dobo, dokler zavod ne bi zbral lastnih sredstev za nemoteno poslovanje.

Ker je vprašanje, če bo Svet za gospodarstvo pri OLO Ptuj kredit pod v predlogu navedenimi pogoji res tudi odobril, je tudi vprašanje, če bo sploh prisluško ustanovitve zavoda, vsaj v roku, kot je bil predviden. Ne glede na to pa ni dvoma, da bi bil tak zavod zelo koristen.

**Podpora LOMO za razvoj
Planinskega društva**

Precjer prireditve Planinskega društva v Ptuju je podprt LO MO Ptuj s primerno subvencijo in s tem sledil zgledu ostalih mest v LRS, ki tudi dajejo Planinskim društvom razne oskrbe.

Lansk letno uspešno delo OLO Ptuj se bo letos nadaljevalo

V soboto 30. januarja t. l. je svetov so tudi vsebovala vrsto delovnih izkušenj, problemov in predlogov za bodoče obravnavanje posameznih delovnih področij.

Na tej seji je načelnica tajništva za zdravstvo in socialno politiko tov. Kancler Julka v obširnem poročilu nakazala vrsto ugotovitev in delovnih izkušenj uslužencev tega tajništva, pa še več predlogov za bodoče delo. Zdravstvena prosvetitev in zboljšanje življenskih razmer otrok sta vprašanja, ki se jih je temeljito lotila v opozorila ova zborna na pojav velike umrlijosti otrok, mimo katerega pojava ne moremo in ne smemo brez čuta odgovornosti za naše najmlajše državljanje. Da ne bi prikrajšala za čas ostalih načelnikov, je svoje poročilo (21 strani tesnopisa) močno krajsalo. Enako se je na poročilo temeljito priorabil tudi tov. Predanič Jože o sposobnosti, delu in uspehih Notranje uprave. V svojem poročilu se ni omejil samo na delovne ugotovitve, temveč je navedel več predlogov glede odvračanja mladine od kaznivih dejanj in tudi odraslih delavcev in nameščencev, da bo naša družba po krividi posameznikov v bodoče trpela čim manj materialne škode. Zlasti gre za vprašanje pretepor, ki povzročajo naši družbi škodo na ugledu pa tudi materialno škodo, če upoštevamo pri poškodbah izpad od dela in stroške zdravljenja ter posledice. Nič manj zaninljivo in obširno ni bilo poročilo načelnika za prosveto in kulturo tov. Frančič Alojza, ki mu je, kot izjava iz poročila, zelo na srcu vprašanje solstva v okraju. Lansko prizadevanje in uspehi večine učiteljstva so pokazali, da se učiteljski in profesorski kader zavedata svojih nalog do pravilne vzgoje naše mladine in njene inteligenčne usposobljivosti za življenske naloge, ki jo čaka po končanem šolanju. Našteli je vrsto objektivnih težav, ki so se neizogibno gledale na tesne šolske prostore in velike potrebe po izobraževanju šolske in tudi pošolske mladine v tečajih RK in kmetijsko-gospodarskih tečajih. Vse poročilo spremila vrata predlogov za bodoče delo.

Na podlagi dosedanjih doganj in izkušenj v zvezi z vzgojo mladine in tudi z vzgojo učiteljskega kadra. Nakazal je tudi problem z mlajšim učiteljstvom, ki si ne prizadeva do potrebnih strokovnih izpopolnitve.

Kot na vseh zasedanjih OLO je nakazala podpredsednica OLO tov. Stropnik Lojkza tudi na tej seji lanske gospodarske uspehe v okraju, zlasti pa se je zadržala v svojem poročilu pri problemih bodočega zgodobarskega razvoja in krepitev kmetijstva z obnovno vinogradništvom in melioracijami v okraju s pomočjo družbenih sredstev. V poročilu je zajeila tudi probleme sveta za gradbene in komunalne zadeve.

Vsa poročila so trajala večji del seje. Podlago za diskusijo so predstavljali po večini predstavniki načelnikov svetov za leto 1954, da bi letos laže in uspešne opravili OLO še več na log na vseh delovnih področjih in dosegel še več uspehov.

Po diskusiji so bili izvoljeni slednji odborniki OLO v posamezne svete in sicer:

V Svet za gospodarstvo:

Stropnik Lojkza, Ogorelec Mirko, Klemenčič Martin, Vobič Ivan, Arbes Vilko, Carli Borut, Berlič Marjan, Retelj Alojz, Sotlar Jože, Vrbnjak Jože, Kovacič Terezija, Znidar Viktor in Šmidar Vinko.

V Svet za notranje zadeve:

Belišak Franc, Princ Franc, Sedmak Celestin, Kočenko Anton, Kostanjevec Janez, Kranjc Lidiunka in Rubin Maks.

V Svet za ljudsko zdravstvo in socialno politiko:

Kancler Julka, Mrgole dr. Matko, dr. Rakuša Franc, Holobar

LANSKOLETNIM ZAOSTANKARJEM!

Naročniki, ki ne bodo plačali do 15. februarja lanskoletnega zaostanka naročnine, po tem datumu ne bodo več prejemali našega lista.

8. februar - praznik stotenske kulture

Kulturalni praznik slovenskega naroda praznujejo vsako leto ob obletnici smrti našega največjega slovenskega pesnika in umetnika, dr. Frančeta Prešernega. Podaril nam je drobno knjižico pesmi, ki pa so prava zakladnica misli, lepote in ljubezni. Sele s to knjižico smo stopili Slovenci v krog kulturnih narodov Evrope. Pesmi, ki jih je napisal, so kot iztrgane iz srca; pesnik je v njih izpovedal vso svojo bit. V njih je globoka čustvenost, miselnost, eduvita lepota slovenskega jezika. Prežela so z duhom slovenskega ljudstva, v njih je izražena neizmerna ljubezen do tega ljudstva, strnjena s čvrsto vero, da bo nekoč svobodno in rešeno vseh mračnih sil, ki so zatirale v njem vsako svobodljubno misel.

Prešeren je bil rojen 3. decembra 1800 v Vrbi na Gorenjskem. Solo je obiskoval v Ribnici in Ljubljani. Po končani gimnaziji je študiral pravo na Dunaju. Odvetniški pripravnik je bil dolgo vrsto let, ker mu avstrijske vladavine niso dovolile samostojno odvetniške pisarne. Sele tri leta pred svojo smrtjo je odpril pisarno v Kranju, kjer je tudi umrl 8. februarja 1849. Tega dne, pred sto petimi leti se je končala težka življenjska pot velikega moža. Z vlenje mu je nudilo le malo radosti, pač pa mnogo gorja. Družba ga ni marala, ni pri-

so mu drage in v najtežjih dneh so mu vlivale samozavest in vetro v bodočnost.

Naj končam te besede z njevimi besedami, ki jih je zapisal na grob prijatelju: »Naj zgradi smrt človeka, človeštvo ostane in z njim do poznega še veka živi, kar zanj storim...»

ZADNJE DN PO SVETU

Prvi deset dn berlinske konference

Prvi deset dni berlinske konference je za nami. Kdor bi v tem kratkem času (v kratkem v smislu naglice diplomata, kadar rešujejo nekaj, kar se jim ne ljudi rešiti) prizadaval kakšne večje uspehe v urejanju mednarodnih političnih problemov, bi bil v težki zmoti. Tako so tudi v tem primeru pogodili tisti opečovalec, ki so prizadivali z berlinsko konferenco dolgotrajna in — le malo ali brezuspešna pogajanja in katero je začetek konference, ki se ni dolgo obotavljala z dnevnim redom, temveč je začela takoj z razgovarami, nekoliko presečenimi. Tato pa so naslednji dnevi potrdili njihova predvajevanja in smo po desetih dneh razpravil pravzaprav tam, kjer smo bili v začetku. Vendar pa smo v teh dneh in večem uspehi, namreč v tem, da smo se vsaj seznanili z gledališči, ki jih imajo posamezni zunanjih ministri in torej tudi njih vlade o svetovno-političnih vprašanjih. Konferenca je zavila vse na naslednji dnevi potrdili njihova predvajevanja in smo po desetih dneh razpravil pravzaprav tam, kjer se je moral prizadavati. Toda prav v tem vprašanju je nastal v naslednjih dneh očiten prejem, ko sta si skočila v lase Molotov in Dulles, ki je očital sovjetskemu zastopniku podpis sporazuma Stalin-Hitler, o delitvi Poljske iz leta 1939, kakor tudi njegovo izjavo ob tej priložnosti, ko je označil Anglijo in Francijo kot agresorja in hvalil Hitlerjevo Nemčijo kot državo, ki išče varnosti. Dulles je še ostro napadel vzhodnonemški režim in njegovega predstavnika Grotewohla.

Po takem razvoju se je seveda ponovno močno uveljvil skepticizem glede potek in končne konference ter se že slišijo glasovi ne le prekinitev razgovorov, temveč celo popolne opustitve. Vsekakor pa so sedanji razgovori odločilnega pomena za nadaljnji potek konference.

O čem so pravzaprav razpravljali te dni zunanjii ministri? Po hitre sprejetju dnevnem redu je bila prva točka razprav pravzaprav tam, kjer smo bili v začetku. Vendar pa smo v teh dneh in večem uspehi, namreč v tem, da smo se vsaj seznanili z gledališči, ki jih imajo posamezni zunanjii ministri in torej tudi njih vlade o svetovno-političnih vprašanjih. Konferenca je zavila vse na naslednji dnevi potrdili njihova predvajevanja in smo po desetih dneh razpravil pravzaprav tam, kjer se je moral prizadavati. Toda prav v tem vprašanju je nastal v naslednjih dneh očiten prejem, ko sta si skočila v lase Molotov in Dulles, ki je očital sovjetskemu zastopniku podpis sporazuma Stalin-Hitler, o delitvi Poljske iz leta 1939, kakor tudi njegovo izjavo ob tej priložnosti, ko je označil Anglijo in Francijo kot agresorja in hvalil Hitlerjevo Nemčijo kot državo, ki išče varnosti. Dulles je še ostro napadel vzhodnonemški režim in njegovega predstavnika Grotewohla.

Po takem razvoju se je seveda ponovno močno uveljvil skepticizem glede potek in končne konference ter se že slišijo glasovi ne le prekinitev razgovorov, temveč celo popolne opustitve. Vsekakor pa so sedanji razgovori odločilnega pomena za nadaljnji potek konference.

Za Pello je edsel še Fanfani

Prvemu nasledniku zloglasne ga Pelle Fanfaniju v vladnih poslih sreča ni bila mila. Fanfani se je moral predsedniškega stolnega predstavnika sploh zasedeti, ker mu ga je prevrnil parlament — oziroma si ga je prevrnil sam, ker v svojem programu ni uravnaval nujnosti reševanja notranjopolitičnih problemov. Italijo temveč je skušal kot Pella ravnati v kalnem — s "čudskim trnjem seveda. Toda kakor s italijansko politiko ni ved zadržal italijansko ljudstvo, ne domača tega tudi ved razmerje s' v italijanskem parlamentu. Fanfani je hotel z nekoliko nevoditi desno usmerjenimi demokratičnimi vladi, ki jo je v svrhu večje pravljnosti odčil z zastrelom in neizvedenim De Gasperijem.

Takšno vladno skrupsalo vodilo ni imelo usodenega določitve življenja, saj je bilo tudi nujno prizakovati večje stabilnosti vlade, ki jo je sestavila ena sama stranka, ki je brez absolutne večine v parlamentu.

Glede na sedanji položaj v parlamentu so se demokratični moralni odločitvi že dočljivo oblasti v koaličniškem kabinetu, ki ga bodo že po prvi do sestavljanju strank centra, to so liberalci, socialisti in demokristiani. Sef kabinet bi bil zoren na znane starši Ilijak v odnosu do Jugoslavije — De Gasperi.

Nekaj 'z lečkov iz poročil in razprave S konkretnim delom, ne z „višjo politiko“ bodo organizacije seje Okra nega odbora Ptuj 30. I. 1954

Upravno, strokovno, izvršilno in pisarniško službo OLO je opravljalo lani 89 sistemiziranih uslužbencev, ki so bili razporejeni v tajništvo OLO, tajništvo za gospodarstvo in socialno politiko, tajništvo za notranje zadeve in vojaški odsek.

Vložni in zaupnički zapisnik za leto 1953 izkazuje 7.203 vloge, od tega 6.422 rešenih in 779 nerešenih. Od slednjih odpada 240 vlog na prošnje za prenos ne-premičnih, ki so zaostale zaradi izvajanja zakona o zemljiškem maksimumu in zakona o odpravi vinčarskih odnosov. Vse te prošnje bodo sedaj vrnjene vlastiteljem, ker po novi uredbi za prenos ne-premičnih ni več potreben privoljenje OLO. Ostalih 539 vlog predstavljajo prošnje in pritožbe za znižanje davka po vseh oblikah. Večina teh vlog je prispevala v glavnem zadnje dni meseca decembra lani.

Julija lani je ugotovila uprava inšpekcijske drž. sekretariata za občno upravo LRS, da je bilo reševanje nekaterih zadev neekspeditivno, da so nekateri spisali čakali več mesecev na rešitev, mnogo spisov pa je bilo rešenih nepopolno ali celo nepravilno.

V šestih pravdah pred sodiščem, v katerih je bil OLO dvakrat tožnik in štirikrat toženec, je bilo izrečenih pet sodb v korist OLO, ena v škodo OLO. Višina vrednosti vseh spornih predmetov je bila 706.438 din. Sporni predmet izgubljene tožbe je bil 17.910 din. 163 tožb zoper OLO so vložili državljanji s področja OLO Ptuj v zvezi z odločbami Okrajne komisije za kmetijski zemljiški sklad. V teh zadevah so sedaj razprave.

Vokruju se tretjina prebivalstva bavi z vinogradništvo in je mnogim vinogradništvo edini gospodarski vir. Bodoča pomoč pri obnovi vinogradov bo imela obliko posojil. Potrebno bo modernizirati kletarstvo, urediti matičnjake in trsnice. Za odprtine elementarnih nesreč bodo urejene opazovalne postaje, ki bodo preprečevala točo z rakenjami.

Ob Pesnici Dravini in Poljskovi je 14.500 ha ogroženih površin. Svet za komunalne zadeve je začel skupno s predstavniki mariborskega okraja obravnavati celotni kompleks pesniške doline in pritokov, kjer je preplavljeno samo v ptujskem okraju na 700 ha zemlje. Ta melioracija bo stala 1 milijard 800.000 din in bo amortizirana v 11 letih. Dohodek na teh površinah bo povečan letno za 200 milijonov dinarjev. Zraven tega pa je treba misliti tudi na ogromno škodo, ki jo povzroča v Vumpahu, Rošnji, Hajdošah, Spuhli, Zabovcih in Novi vasi Drava.

Pregledi glede odvajanja akumulacije po podjetjih so v 194 primerih odkrili za 47.749.000 din.

Uprava za dohodek ima razmeroma najbolj stalen in v delo uveden aparat, ki je lani opravil ogromno delo v zvezi z odmero davka po katastru. Razen v 1.200 primerih, kjer se administrativni podatki niso ujemali s stvarnim stanjem, je odmera davka po katastru pozitivno odjeknila pri kmetovalcih.

Lani je bilo pobranih od prebivalstva po vseh oblikah 296.766.000 din davka brez posebnega pritisku izvršilnih uslužbencev. Tekom leta je bilo uvedenih 2.139 rubežnih postopkov, zvezdenih pa je bilo dejansko 68 primerov.

Pregledi glede odvajanja akumulacije po podjetjih so v 194 primerih odkrili za 47.749.000 din.

Samo neuviden starši se proti vijo izobrazbi svojih otrok

V vitomarskem šolskem okolišu ima šola letos posebne težave z učenci, ki niso še zadostili osmiletni šolski obveznosti, vendar pa že dokončali 14. leto starosti, 18 takšnih učencev je, kjer jih starši ne pošiljajo več v šolo, čeprav so bili na treh roditeljskih sestankih seznanjeni z zakonom o obveznem osmiletnem šolanju in jim je tudi sicer bila predocena potreba in nujnost večje splošne izobrazbe. Učiteljstvo si je postavilo nalogu, da bo ukrenilo vse potrebno in pritegnilo k pokrovu vse šoloobvezne učence. Vendar ustna opozorila, pismeni opomini, ukori obč. ljudskega odbora niso nicesar zaledli. Razredniki so starše obiskali na domovih in jim razlagali potrebo šolanja, toda vse je bilo zmanjšano. Slednji je predala šola nerazumne starše sodniku za prekršek.

Toda tudi tukaj so našli starše, ki niso še zadostili osmiletni šolski obveznosti, vendar to ni zaledlo. Sedaj so opravljali otroke z raznim lažnim opravili, s pomanjkanjem oblike ali obutve, raznim bolezni in drugimi. Učitelji so ponovno obiskali starše ter pri tem često naleteli na neprijašen sprejem.

Ker so torej starši tako trmaščo vse v svojem, je bilo prav tako težko prepričevati o tem učence same. Slabo pri tem vprašanju je še to, da učiteljstvo v tem pogledu ne podpira nobeč. Ijudski odbor niti obdržal.

Učenci ob zaključku polletja so na tej šoli tudi zelo slabti. Prav gotovo je eden tehtnih vzrokov za to neupravičeno izostajanje od pouka, saj je od skupno 2820 izostalih dni kar 2210 neupravičenih in to pri 226 učencih! Neupravičeni izostanki nastajajo zaradi zadrževanja otrok v delu, pač pa tudi podobno. Zamujanje dopoldanskega

neplačane akumulacije in 170 milijonov din zaostankov prometne davke.

Rezivorji dela občinskih blagajnikov so ugotovili poneverbov blagajnika občine Lovrenc (373 tisoč din), Desternik (89 tisoč din) in Zavrč (126 tisoč din). Uslužbenka Obračna je pri upravi za dohodek poneverila 329.000 din.

Po zakonu o zemljiškem skladu je bilo obravnavanih 613 primerov, po republiškem zakonu pa 708 primerov, skupno 1.321 primerov. Po zveznem zakonu je bilo izdanih 423 odločb, postopek je bil ustavljen v 180 primerih, nerešenih pa je še 10 primerov. Po republiškem zakonu je bilo izdanih 444 odločb, postopek je bil ustavljen v 256 primerih, nerešenih je ostalo 8 primerov. Po občini zakonu je bilo skupno izdanih 958 odločb. Zoper 120 odločb po zveznem zakonu so vložene pritožbe. Doslej je rešeno v prid kmetovalcem 50 pritožb. Z odločbami po zveznem zakonu je bilo zajetih 1.160 ha, po republiškem zakonu pa 564 ha zemlje. Skupna odškodnina za odkupljeno zemljo znaša 173.350.000 din, od tega za zemljo po zveznem zakonu 76 milijonov din in za zemljo, nasade in zgradbe 97.350.000 din.

V okraju se tretjina prebivalstva bavi z vinogradništvo in je mnogim vinogradništvo edini gospodarski vir. Bodoča pomoč pri obnovi vinogradov bo imela obliko posojil. Potrebno bo modernizirati kletarstvo, urediti matičnjake in trsnice. Za odprtine elementarnih nesreč bodo urejene opazovalne postaje, ki bodo preprečevala točo z rakenjami.

Ob Pesnici Dravini in Poljskovi je 14.500 ha ogroženih površin. Svet za komunalne zadeve je začel skupno s predstavniki mariborskega okraja obravnavati celotni kompleks pesniške doline in pritokov, kjer je preplavljeno samo v ptujskem okraju na 700 ha zemlje. Ta melioracija bo stala 1 milijard 800.000 din in bo amortizirana v 11 letih. Dohodek na teh površinah bo povečan letno za 200 milijonov dinarjev. Zraven tega pa je treba misliti tudi na ogromno škodo, ki jo povzroča v Vumpahu, Rošnji, Hajdošah, Spuhli, Zabovcih in Novi vasi Drava.

Vokruju se tretjina prebivalstva bavi z vinogradništvo in je mnogim vinogradništvo edini gospodarski vir. Bodoča pomoč pri obnovi vinogradov bo imela obliko posojil. Potrebno bo modernizirati kletarstvo, urediti matičnjake in trsnice. Za odprtine elementarnih nesreč bodo urejene opazovalne postaje, ki bodo preprečevala točo z rakenjami.

Ob Pesnici Dravini in Poljskovi je 14.500 ha ogroženih površin. Svet za komunalne zadeve je začel skupno s predstavniki mariborskega okraja obravnavati celotni kompleks pesniške doline in pritokov, kjer je preplavljeno samo v ptujskem okraju na 700 ha zemlje. Ta melioracija bo stala 1 milijard 800.000 din in bo amortizirana v 11 letih. Dohodek na teh površinah bo povečan letno za 200 milijonov dinarjev. Zraven tega pa je treba misliti tudi na ogromno škodo, ki jo povzroča v Vumpahu, Rošnji, Hajdošah, Spuhli, Zabovcih in Novi vasi Drava.

Vokruju se tretjina prebivalstva bavi z vinogradništvo in je mnogim vinogradništvo edini gospodarski vir. Bodoča pomoč pri obnovi vinogradov bo imela obliko posojil. Potrebno bo modernizirati kletarstvo, urediti matičnjake in trsnice. Za odprtine elementarnih nesreč bodo urejene opazovalne postaje, ki bodo preprečevala točo z rakenjami.

Ob Pesnici Dravini in Poljskovi je 14.500 ha ogroženih površin. Svet za komunalne zadeve je začel skupno s predstavniki mariborskega okraja obravnavati celotni kompleks pesniške doline in pritokov, kjer je preplavljeno samo v ptujskem okraju na 700 ha zemlje. Ta melioracija bo stala 1 milijard 800.000 din in bo amortizirana v 11 letih. Dohodek na teh površinah bo povečan letno za 200 milijonov dinarjev. Zraven tega pa je treba misliti tudi na ogromno škodo, ki jo povzroča v Vumpahu, Rošnji, Hajdošah, Spuhli, Zabovcih in Novi vasi Drava.

Vokruju se tretjina prebivalstva bavi z vinogradništvo in je mnogim vinogradništvo edini gospodarski vir. Bodoča pomoč pri obnovi vinogradov bo imela obliko posojil. Potrebno bo modernizirati kletarstvo, urediti matičnjake in trsnice. Za odprtine elementarnih nesreč bodo urejene opazovalne postaje, ki bodo preprečevala točo z rakenjami.

Ob Pesnici Dravini in Poljskovi je 14.500 ha ogroženih površin. Svet za komunalne zadeve je začel skupno s predstavniki mariborskega okraja obravnavati celotni kompleks pesniške doline in pritokov, kjer je preplavljeno samo v ptujskem okraju na 700 ha zemlje. Ta melioracija bo stala 1 milijard 800.000 din in bo amortizirana v 11 letih. Dohodek na teh površinah bo povečan letno za 200 milijonov dinarjev. Zraven tega pa je treba misliti tudi na ogromno škodo, ki jo povzroča v Vumpahu, Rošnji, Hajdošah, Spuhli, Zabovcih in Novi vasi Drava.

Vokruju se tretjina prebivalstva bavi z vinogradništvo in je mnogim vinogradništvo edini gospodarski vir. Bodoča pomoč pri obnovi vinogradov bo imela obliko posojil. Potrebno bo modernizirati kletarstvo, urediti matičnjake in trsnice. Za odprtine elementarnih nesreč bodo urejene opazovalne postaje, ki bodo preprečevala točo z rakenjami.

Ob Pesnici Dravini in Poljskovi je 14.500 ha ogroženih površin. Svet za komunalne zadeve je začel skupno s predstavniki mariborskega okraja obravnavati celotni kompleks pesniške doline in pritokov, kjer je preplavljeno samo v ptujskem okraju na 700 ha zemlje. Ta melioracija bo stala 1 milijard 800.000 din in bo amortizirana v 11 letih. Dohodek na teh površinah bo povečan letno za 200 milijonov dinarjev. Zraven tega pa je treba misliti tudi na ogromno škodo, ki jo povzroča v Vumpahu, Rošnji, Hajdošah, Spuhli, Zabovcih in Novi vasi Drava.

Vokruju se tretjina prebivalstva bavi z vinogradništvo in je mnogim vinogradništvo edini gospodarski vir. Bodoča pomoč pri obnovi vinogradov bo imela obliko posojil. Potrebno bo modernizirati kletarstvo, urediti matičnjake in trsnice. Za odprtine elementarnih nesreč bodo urejene opazovalne postaje, ki bodo preprečevala točo z rakenjami.

Ob Pesnici Dravini in Poljskovi je 14.500 ha ogroženih površin. Svet za komunalne zadeve je začel skupno s predstavniki mariborskega okraja obravnavati celotni kompleks pesniške doline in pritokov, kjer je preplavljeno samo v ptujskem okraju na 700 ha zemlje. Ta melioracija bo stala 1 milijard 800.000 din in bo amortizirana v 11 letih. Dohodek na teh površinah bo povečan letno za 200 milijonov dinarjev. Zraven tega pa je treba misliti tudi na ogromno škodo, ki jo povzroča v Vumpahu, Rošnji, Hajdošah, Spuhli, Zabovcih in Novi vasi Drava.

Vokruju se tretjina prebivalstva bavi z vinogradništvo in je mnogim vinogradništvo edini gospodarski vir. Bodoča pomoč pri obnovi vinogradov bo imela obliko posojil. Potrebno bo modernizirati kletarstvo, urediti matičnjake in trsnice. Za odprtine elementarnih nesreč bodo urejene opazovalne postaje, ki bodo preprečevala točo z rakenjami.

Ob Pesnici Dravini in Poljskovi je 14.500 ha ogroženih površin. Svet za komunalne zadeve je začel skupno s predstavniki mariborskega okraja obravnavati celotni kompleks pesniške doline in pritokov, kjer je preplavljeno samo v ptujskem okraju na 700 ha zemlje. Ta melioracija bo stala 1 milijard 800.000 din in bo amortizirana v 11 letih. Dohodek na teh površinah bo povečan letno za 200 milijonov dinarjev. Zraven tega pa je treba misliti tudi na ogromno škodo, ki jo povzroča v Vumpahu, Rošnji, Hajdošah, Spuhli, Zabovcih in Novi vasi Drava.

Vokruju se tretjina prebivalstva bavi z vinogradništvo in je mnogim vinogradništvo edini gospodarski vir. Bodoča pomoč pri obnovi vinogradov bo imela obliko posojil. Potrebno bo modernizirati kletarstvo, urediti matičnjake in trsnice. Za odprtine elementarnih nesreč bodo urejene opazovalne postaje, ki bodo preprečevala točo z rakenjami.

Ob Pesnici Dravini in Poljskovi je 14.500 ha ogroženih površin. Svet za komunalne zadeve je začel skupno s predstavniki mariborskega okraja obravnavati celotni kompleks pesniške doline in pritokov, kjer je preplavljeno samo v ptujskem okraju na 700 ha zemlje. Ta melioracija bo stala 1 milijard 800.000 din in bo amortizirana v 11 letih. Dohodek na teh površinah bo povečan letno za 200 milijonov dinarjev. Zraven tega pa je treba misliti tudi na ogromno škodo, ki jo povzroča v Vumpahu, Rošnji, Hajdošah, Spuhli, Zabovcih in Novi vasi Drava.

Vokruju se tretjina prebivalstva bavi z vinogradništvo in je mnogim vinogradništvo edini gospodarski vir. Bodoča pomoč pri obnovi vinogradov bo imela obliko posojil. Potrebno bo modernizirati kletarstvo, urediti matičnjake in trsnice. Za odprtine elementarnih nesreč bodo urejene opazovalne postaje, ki bodo preprečevala točo z rakenjami.

Ob Pesnici Dravini in Poljskovi je 14.500 ha ogroženih površin. Svet za komunalne zadeve je začel skupno s predstavniki mariborskega okraja obravnavati celotni kompleks pesniške doline in pritokov, kjer je preplavljeno samo v ptujskem okraju na 700 ha zemlje. Ta melioracija bo stala 1 milijard 800.000 din in bo amortizirana v 11 letih. Dohodek na teh površinah bo povečan letno za 200 milijonov dinarjev. Zraven tega pa je treba misliti tudi na ogromno škodo, ki jo povzroča v Vumpahu, Rošnji, Hajdošah, Spuhli, Zabovcih in Novi vasi Drava.

Vokruju se tretjina prebivalstva bavi z vinogradništvo in je mnogim vinogradništvo edini gospodarski vir. Bodoča pomoč pri obnovi vinogradov bo imela obliko posojil. Potrebno bo modernizirati kletarstvo, urediti matičnjake in trsnice. Za odprtine elementarnih nesreč bodo urejene opazovalne postaje, ki bodo preprečevala točo z rakenjami.

Ob Pesnici Dravini in Poljskovi je 14.500 ha ogroženih površin. Svet za komunalne zadeve je začel skupno s predstavniki mariborskega okraja obravnavati celotni kompleks pesniške doline in pritokov, kjer je preplavljeno samo v ptujskem okraju na 700 ha zemlje. Ta melioracija bo stala 1 milijard 800.000 din in bo amortizirana v 11 letih. Dohodek na teh površinah bo povečan letno za 200 milijonov dinarjev. Zraven tega pa je treba misliti tudi na ogromno škodo, ki jo povzroča v Vumpahu, Rošnji, Hajdošah, Spuhli, Zabovcih in Novi vasi Drava.

Vokruju se tretjina prebivalstva bavi z vinogradništvo in je mnogim vinogradništvo edini gospodarski vir. Bodoča pomoč pri obnovi vinogradov bo imela obliko posojil. Potrebno bo modernizirati kletarstvo, urediti matičnjake in trsnice. Za odprtine elementarnih nesreč bodo urejene opazovalne postaje, ki bodo preprečevala točo z rakenjami.

IZ NAŠIH KRAJEV

IZ PTUJA

Začasna uprava stanovanjske skupnosti

Mestni ljudski odbor Ptuj je postavil na seji 28. januarja t. l. začasno upravo stanovanjske skupnosti za mesto Ptuj. Ta uprava je dobila nalogi pripraviti vse potrebitno za izvajanje uredbe o upravljanju stanovanjskih hiš ter določitve namenine po novih predpisih.

Stanovanja bodo razvrščena v 7 kategorij

V Ptiju bodo vsa stanovanja razvrščena v 7 kategorij. Po teh kategorijah bo tudi določena najemnina. Glavno merilo za stanovanja vseh kategorij je udeležba, ki ga stanovanje predstavlja za stanovalca.

V prvo in drugo kategorijo bo v Ptiju spadalo le nekaj stanovanj, več v tretjo in četrto kategorijo, največ stanovanj pa v peto, šesto in sedmo kategorijo, ker je slednjih v starih ptujskih hišah največ.

O posebnostih posameznih kategorij bodo tolmačili edborniki na zborih volivcev, ki bodo v kratkem po vsem občinskem področju. Istočasno bo tudi razjava o bodočem upravljanju stanovanjskih hiš, o ustavnosti stanovanjskih skupnosti in ostalem v zvezi s tem vprašanjem.

Pomoč gasilstvu v mestu in okraju

V skribi za orodje, opremo in prevozna sredstva bo v bodočem LOMO Ptuj podprt Prostovoljnemu gasilsku četu Ptuj, da bo laže pomagala pri gašenju požarov in da se ji ne bo dogajalo kot doslej, da je gasilski avtomobil obstal na pol poti ali da je gasilski motor odpovedan na pogorišču samem. LOMO Ptuj bo nastavil mehanika, ki bo istočasno služil mestnim komunalnim potrebam mesta Ptuja pa tudi Prostovoljni gasilski četji Ptuj.

Prešijska cerkev v Ptuju — kulturni spomenik

Zavod za spomeniško varnost LRS v Ljubljani se zanima za stališče Ljudskega odbora mestne občine Ptuj v zvezi z razgraditvijo prešijske cerkve v Ptiju, spomenika romanske arhitekture, za spomeniški objekt, ki spada v okvir 14. člena zakona o varstvu in znanstvenem proučevanju kulturnih spomenikov in prirodnih znamenitosti LRS. Ta kulturni spomenik je ne glede na last, upravo ali posest kot znanstvene in estetske dobrine pod posebnim varstvom Zavoda za spomeniško varstvo, okrajnega Ljudskega odbora Ptuj in Ljudskega odbora mestne občine Ptuj.

Na seji LOMO Ptuj, 28. januarja t. l., je bilo izraženo in potrjeno stališče, da je prešijska sprosobna vzdrževati ta spomeniški objekti cerkev sama, na svoje stroške. S samim zavarovanjem kot kulturni spomenik pa se sedanja funkcija te verkev ne bo v ničemer spremeni.

Prislanjanje podjetij po novem kontnem planu

Na področju mesta Ptuj bo poslovalo 22 podjetij po enotnem temeljnem kontnem planu, 27 podjetij po enotnem temeljnem skrajšanem in 5 podjetij po minimalnem kontnem planu.

Načrti prostovoljne gasilske čete za leto 1954

V soboto, 23. januarja t. l., je bila 83. redna skupščina PGD Ptuj, ki je na podlagi lanskih izkušenj in ugotovitev sprejela vrsto predlogov za razširitev članstva, aktivnega kot podpornega, za proslavitev »Gasilskega dneva«, nabavo praporja, za vzpostavitev boljšega sodelovanja med množičnimi organizacijami. Več predlogov je bilo tudi za tečaj za izkušene gasilce, za gasilski izlet v sosedno republiko. Vse predloge so temeljito prediskutirali in jih tudi izglasovali.

Za boljšo izkušeno službo so sprejeli predloge o dokončni ureditvi cisterne, ki je last LOMO Ptuj, o generalni obnovi avtomobila »Blitz«, o nabavi 200 m B cevi, o nabavi nekaj novih uniform in o graditvi 2 vodnih cistern na Ljutomerški in Ormoški cesti.

Med investicijami bi prišlo letos v poštev prekritje celotne strehe ali nadizava poslopja, dokončna ureditev dvoriščnih garaž, izdelava novih vrat na prednjih garažah ter izdelava kopalinice. Za proslavo 85. obštine obstoja društva je potreben celotno prepleškanje doma v notranjosti in zunaj.

Razstava slikarja Frančeta Godca v Ptiju v sejni dvorani LOMO

Odvzem krvi

Ze od nekdaj si dajejo odvezati kri ljudje, ki imajo visok krvni pritisk. Starejši nad 50 let s tem dostikrat preprečijo možgansko kap. — Kirurški oddelki v bolnici Ptuj, odzvame vsakemu kri, kateri to želi, in sicer vsak ponedeljek dopoldne brezplačno.

Vaje folklorne skupine

DPD »Svoboda« Ptuj je organiziral mladiško folklorno skupino, ki ima vsak ponedeljek in četrtek od 18—20. ure vaje v Narodnem domu. — Ker je v Ptiju lepo število mladine, ki jo veselijo folklorni plesi, vabimo, da naj pride ob navezenem času v Narodni dom čim več fantov in dekle, ki bodo tudi vztrajali v folklorni skupini. Za zgled naj si vzamejo kmečke fante in dekle iz Cirkovca, ki se pridno vadijo kljub napornemu delu v kmetijstvu in ki ponosno nastopajo ob raznih prireditvah.

DPD »Svoboda« Ptuj.

Obratovalni čas gospodarskih podjetij

Lastniki obratovalnic, ki bi imeli na mestnem področju svoje obratovalnice odprte ali zaprte izven časa, ki je določen za odpiranje in zapiranje, se izpostavljajo možnosti kaznovanja s strani LOMO Ptuj, ki je določil za take primere 2000 dinarjev denarno kazni.

Resnici na ljubo

V Ptujskem tedniku od 29. januarja 1954 smo čitali kritiko podajanja igre Vdove Rošlinke v Cirkulanah dne 17. januarja 1954. Pisec ugotavlja, da so posamezni igralci svoje vloge sicer zadovoljivo rešili, vendar pa v celoti igra ni uspela ter ni dosegla svojega prosvetno-vzgojnega namena.

Podpisano društvo izjavlja, da je resnica ravno nasprotoma: igra je v splošnem dobro uspešna, saj je bila glavna vloga Rošlinke odigrana zelo dobro ter je občinstvo pokazala jasno sliko zaljubljene kmečke vdove, ki s svojim ravnanjem osmese sebi in svojo hišo, s čimer je bil poudarjen vzgojno-prosvetni moment. Tudi vse ostale vloge so bile odigrane zadovoljivo, kolikor se pač od diletantov lahko zahteva, le Balantač je res zdrsnil iz vloge prefrigane, hinavskoga pobožnika ter je s svojo vlogo podal bolj tip kmečkega veseljaka, polnega humorističnih domisli, včasih tudi neokusnih. K temu pa ga je še bolj podčigral huronski smeh občinstva. Iz istega vzroka je tudi nekemu drugemu igralcu ušla opazka, ki res ni bila kulturna.

IZUD »Franček Kozel« Cirkulane

Opuščeno bivše pokopalisko v Rogoznici

Opuščeno bolniško pokopalisko v Rogoznici bo zopet preurejen v travnik. Predhodno bodo morali svojci premestiti posmrtné ostatke svojih rajnink na rogozniško pokopalisko in odstraniti nagrobne spomenike. Odstraniti bo potrebno tudi alejo borov, ki deli ta prostor na dva dela. Slednje bo opravila mestna komunalna ustanova.

Sindikalna podružnica bolnice v Ptaju

Na sindikalnem občnem zboru sindikalne podružnice bolnišnice v Ptaju v četrtek, dne 28. januarja t. l., je bilo v počasnih in predlogih diskusije podprtjeno, da bi članstvu te podružnici tudi letos koristilo ideološko politično delo s posojo raznih predavanj o samoupravljanju zdravstvenih ustanov, o novih gospodarskih predpisih in o vsem, kar pomeni korak dalje v razvoju socialistične demokracije. Pri tem

pri tem delu jim bo v občutno pomoč »Delavska enostnost«, ki so jo lani sicer zaneseli in dopustili, da se je številno naravnost zmazalo na minimum, pa tudi sindikalna knjižnica, ki je že lani dobro služila namenu in jo bo potreben letos obogatiti z novimi knjigami.

Lanskoletne izkušnje s sindikalnima prireditvama bodo tudi letos v spodbudo, da ne bodo postigli mimo 8. marca in 29. novembra brez sindikalne prireditve s programom in upajo, da bosta tudi letos primarij tov. dr. Kuhar in upravljica tov. Holobar Anica pri pripravah na predviditvi enako naklonjena kot sta bila lani. Enako je s sindikalnimi izleti. Lani so videli Logarsko dolino, morje in otok Rab, letos pa želijo videti še druge lepote našega domovine in upajo, da bosta to željo članstva tudi letos razumela Republiški odbor zdravstvenih delavcev v Ljubljani in Okrajnemu sindikalnemu svetu, ki sta lani s svojo pomočjo omogočila podružnici, da je lahko pripravila izlet.

Dokler bo še mraz, bodo večkrat sedli v skupen prostor in se teoretično in strokovno izpolnili in so prepričani, da bo tudi letos sindikalne delo podružnica pomagalo do novih vidnih uspehov sindikalnega dela. Pa tudi pozneje bodo stopali v korak z drugimi aktivnimi sindikalnimi podružnicami.

Dokler bo še mraz, bodo večkrat sedli v skupen prostor in se teoretično in strokovno izpolnili in so prepričani, da bo tudi letos sindikalne delo podružnica pomagalo do novih vidnih uspehov sindikalnega dela. Pa tudi pozneje bodo stopali v korak z drugimi aktivnimi sindikalnimi podružnicami.

Ker nam je tiskarna podružnica storitve za 35 odstotkov, smo prisiljeni ukiniti 100 din popusta naročnikom, zaradi česar bo stata naročnina za leto 1954 500 dinarjev glede na to spremembu bomo morali dogovor z DOZOM stormirati, ker ne bomo mogli za vsakega naročnika plačati 100 dinarjev zavarovalne premije.

Predvajanje za rezervne oficirje

Okrajni odbor Združenja rezervnih oficirjev, pododbor Ptuj, obvešča vse člane — rezervne oficirje, da bo predvajanje v četrtek, 11. februarja t. l., ob 15. uri v dvorani poleg uprave »Izbire« Ptuj, Lackova ulica (Poštno poslopje).

IZ VEL. NEDELJE

Pri Veliki Nedeli je obstaja pred leti knjižnica z okrog 800 knjigami. Bila je ustanovljena hitro po osvoboditvi. Nekaj knjig je bilo zbranih pri ljudeh, lepo število pa jih je prispevala tukajšnja Gozdna uprava, ki je dobila knjige za nagrado, da bi si ustanovila svojo knjižnico. Knjige pa je odstopila ljudski knjižnici. Tačko je knjižnica lepo napredovala vse do leta 1950. Kmalu je postal ena najaktivnejših v okraju.

Toda že v začetku 1. 1950, ko je odstopil tedanjki knjižnici, je knjižnica začela propadati. Tedanjki učiteljica je sicer še nekaj časa izposojala knjige, vendar je sčasoma vse zamrla. Ker so rabili prostor, so preseili knjige v bivšo občino, po nej pa v solo.

Da bi končno poživili knjižnico, so lansko leto zadolžili učiteljica Godino in dve mladinci, da bi knjižnico znova uredili in začeli izposojati knjige. Kljub temu pa knjige še vedno ležijo v enem izmed razredov operacij, ki sta kljub možnosti uspeha vse zamrla.

Nekaj časa izposojala knjige, vendar je sčasoma vse zamrla. Ker so rabili prostor, so preseili knjige v bivšo občino, po nej pa v solo.

Vsekolični počitki, ker je že začel letni uradni ur, so bili izdelani v knjižnici.

Nekaj časa izposojala knjige, vendar je sčasoma vse zamrla.

Nekaj časa izposojala knjige, vendar je sčasoma vse zamrla.

Nekaj časa izposojala knjige, vendar je sčasoma vse zamrla.

Nekaj časa izposojala knjige, vendar je sčasoma vse zamrla.

Nekaj časa izposojala knjige, vendar je sčasoma vse zamrla.

Nekaj časa izposojala knjige, vendar je sčasoma vse zamrla.

Nekaj časa izposojala knjige, vendar je sčasoma vse zamrla.

Nekaj časa izposojala knjige, vendar je sčasoma vse zamrla.

Nekaj časa izposojala knjige, vendar je sčasoma vse zamrla.

Nekaj časa izposojala knjige, vendar je sčasoma vse zamrla.

Nekaj časa izposojala knjige, vendar je sčasoma vse zamrla.

Nekaj časa izposojala knjige, vendar je sčasoma vse zamrla.

Nekaj časa izposojala knjige, vendar je sčasoma vse zamrla.

Nekaj časa izposojala knjige, vendar je sčasoma vse zamrla.

Nekaj časa izposojala knjige, vendar je sčasoma vse zamrla.

Nekaj časa izposojala knjige, vendar je sčasoma vse zamrla.

Nekaj časa izposojala knjige, vendar je sčasoma vse zamrla.

Nekaj časa izposojala knjige, vendar je sčasoma vse zamrla.

Nekaj časa izposojala knjige, vendar je sčasoma vse zamrla.

Nekaj časa izposojala knjige, vendar je sčasoma vse zamrla.

Nekaj časa izposojala knjige, vendar je sčasoma vse zamrla.

Nekaj časa izposojala knjige, vendar je sčasoma vse zamrla.

Nekaj časa izposojala knjige, vendar je sčasoma vse zamrla.

Nekaj časa izposojala knjige, vendar je sčasoma vse zamrla.

Nekaj časa izposojala knjige, vendar je sčasoma vse zamrla.

Nekaj časa izposojala knjige, vendar je sčasoma vse zamrla.

Nekaj časa izposojala knjige, vendar je sčasoma vse zamrla.

Nekaj časa izposojala knjige, vendar je sčasoma vse zamrla.

Nekaj časa izposojala knjige, vendar je sčasoma vse zamrla.

Nekaj časa izposojala knjige, vendar je sčasoma vse zamrla.

Nekaj časa izposojala knjige, vendar je sčasoma vse zamrla.

Nekaj časa izposojala knjige, vendar je sčasoma vse zamrla.

Nekaj časa izposojala knjige, vendar je sčasoma vse zamrla.

Nekaj časa izposojala knjige, vendar je sčasoma vse zamrla.

Nekaj časa izposojala knjige, vendar je sčasoma vse zamrla.

N

Pred sedemdesetimi leti 4 km na uro

Ni kraja pri nas, skozi katerega ne bi do danes zdrvel avtomobil ali kakšno drugo motorno vozilo, ki se mu danes nihče več ne čudi. Pred sedemdesetimi leti pa je bila prava senzacija, ko se je človek pospel s hitrostjo 4 km na uro iz Pariza v Joinville le Pont (18 km) in nazaj, brez pare in tračnic. To pa takrat tudi ni moglo biti drugače, motor tega avtomobila je dal od sebe 15 konjske sile (danes imajo cestni avtomobili tudi do 120 konjskih sil). Grajen je bil tako okorno, kot so na primer danes kmečki vozovi, ki so bili tudi hitrejši od njega. V hitrosti je zaostal za takrat modernim parnim avtomobilom, katerega en primerek lahko še danes vidite v Ljubljani, kjer reznaša meglo po ulicah.

Temu »embriju« so sledili v naslednjih letih več ali manj uspešni poskusi v Nemčiji in Franciji. Na izpopolnitvi pogonskega motorja pa je nedvomno napravila nemška tovarna »Gasmotoren Fabrik Deutz« in njen tehnični vodja Gottlieb Daimler, ki je skupaj z Wilhelmom Maybachom ustavil poskusno delavnico, kjer naj bi konstruirali motor, ki bi bil uporaben za cestno vozilo. Že 16. decembra 1883 je Daimler stroj patentiral in ta patent je pravzaprav rojstni list današnjega bencinskega motorja. S tem se je začela nova doba v cestnem prometu. Začeli so izdelovati motorje, ki bi se naj vgradili v navadne kočije, seveda je malo verjetnosti, da je bilo to uspešno izvedeno. Prvi edenjak nemških »kočij brez konja« so bili Francozi, kjer je tudi pričela izdelovati podobne vozove tvrdka »Panhard-Levassor«. Po začetnem uspehu je Daimler ustavil lastno tovarno pri Stuttgartu, katera je začela po vsem svetu. Medtem pa tudi drugi niso počivali; istočasno z Daimlerjem je Karl Benz postavil na cestički svoj motorni tricikel, izdelan v njegovi tovarni v Mannheimu. Njegov stroj je imel 34 konjske moči, vgrajen pa je bil v ogrodje iz labkih plinských cevi. Temu sta sledila še dva avtomobila iz Benzove tovarne s tremi kolesi, pogonski motor je bil pri vseh teh načinjen zadaj nad osjo. Lep uspeh je imel Benzova motorna kočija »Viktoria« (kočija zato, ker res ni bila drugačna), ki pa je imela motor še vedno nad zadnjim osjo. Preobrat v legi motorja je prineslo leto 1896, ko so uporabili pri konstrukciji 346 let star izum zdravnika Hieronima Cardana — cardanov sklep. Bencinski motor je do takrat doživel toliko izboljšav, da sta Ga Hildebrand in Wolfmüller leta 1893 uporabila za pogon kolesa, tako se je tega leta rodilo motorno kolo. Kot vedno in povsod je bilo tudi detinjstvo avtomobila polno težav in iskanja boljšega. Tudi na avtomobilizem kot šport se pričeli misliti. Dirke za takratne pojme, ki jih ni omalovaževali, ker so dale rezultate, katere bi zavrali marsikateri današnji dirkači. Na dirkah pri Porte Maillot blizu Pariza leta 1894 sta sodelovala 102 avtomobila, večina z bencinskim motorjem, ni pa manjkalo niti parnih, električnih, pneumaticnih na stiskanjem zraka, hidravličnih na pritisk vode in tudi kombinacij.

cije živega in mehaničnega motorja. Ceprav je bila proga dolga le 126 km, je uspelo dosegči cilj samo petnajstim vozačem. Prvak te dirke je bil avtomobil znamke »Daimler«, last tirkde »Panhard & Levassor« s hitrostjo 20,7 km na uro. Pritevite je učinkovala tako, da so takoj naslednje leto priredili veliko dirko Paris-Bordeaux, na kateri so startala samo vozila na bencinski motor. Proga je znašala 1175 km, prvi jo je premagal voz znamke »Daimler«. Leta 1901 so Francozi v Nemčiji organizirali hitrostno dirko Pariz-Berlin v treh etapah, prva od Pariza do Aachenja, druga od Aachenja do Hamburga, tretja pa od Hamburga do Berlina, skupna dolžina proge je znašala 1196 km. Najhitrejši je bil Tournier na »Mors« avtomobilu, ki je prevozel to progo v času 16 ur in 5 minut, kar znaša 75 km na uro, kar je zelo lep rezultat za tedanj čas, od 110 vozcev je doseglo cilj le 48.

Pred kratkim smo čitali o veliki dirki v Mehiki, ki se je končala z rezultatom 26 mrtvih in še več ranjenih, mogoče je neverjetno, ali je resnično, da je bila podobna tragedija že leta 1903 na dirki Pariz-Bordeaux-Madrid, ki se pa sploh ni končala zaradi številnih nesreč, kar je prisilil prireditelje, da so dirko v Bordcauxu prekinili. Startalo je 227 vozcev, sam start je trajal štiri ure, tako da je to rognal zadnji vozec, ki je imel prvi za seboj že 400 km. Med avtomobili so bili favoriti »Benz« (eden) in v dvanajst »Daimlerjev«. Veriga nesreč se je pričela takoj za Versaillesom; na tej dirki se je smrtno ponesrečil tudi svetovnoznan avtomobilski konstruktor Marcel Renault. Skupno se jih je ubilo deset, teže in lažje ranjenih pa je bilo okoli petdeset. Nasled-

S. V.

O obleki je treba mnogo vedeti

Obleka je vsa, s čimer varujemo svoje telo pred neugodnim vremenom, s čimer ga zagrizimo pred tujim pogledom in s čimer ga sledišči krasimo. Zato so vedno odločilno vplivajo na obliko podnebja, ravnost in okus. V tropičnih krajih se je oblike vedno omejevala le na najnajnješje, dočim je na severu človek vedno varoval celo svoje telo s kožami in krznom. Dočim je trajalo preden se je začela pravna obleka deliti v zgornjo in spodnjo. Vrhna obleka se je potem izpremembila po napredku prizvodnje in izobrazbe in razvoju okusa in je polagoma postala samovoz izraz narodne kulture kot narodna noša.

Ohlapna, v zdravstvenem oziru zelo dobra rimska obleka je postala osnova prve moderne noše. V 14. in 15. stoletju je bila v modi flanderski in burgundski kroj. Petnajsto stoletje je bilo doba najožljih hlač. V dobi Ludvika XIV. voda pravo tiranovo obliko deliti v zgornjo in spodnjo. Vrhna obleka se je potem v novicah nastane pod vplivom francoske revolucije in pozneje, ko skušajo zopet uvesti kroje po rimske in grške vzorce.

Sedanje težo gredu v smer, da bi se napravila standardna obleka, to je obleka, ki po svo-

ji obliki in sestavi ne podlega modi in izkazuje enako porabo blaga ne le pri moških, ampak tudi pri ženskah. Tak »standardna plašč n.pr. preživi leta in leta. Kar sicer nosi množica za modernega človeka ni meroljivo, ker nosi vedno le to, kar mu dovoljuje njegove razmere, kar se podaja njegovim postavim in odgovarja njegovim pojmom lepotе in okusa.

Prafilo je, oblačiti se vedno lažje, da bi se preprečilo potenje, tudi pokrivalo glave naj bo lažje in poleti tudi obutve, to in nogavice je zlasti poleti treba pogosto menjavati. Dobro je, če varuje oblike trebuhi in hrpeti, pa tudi preši, toda vrat naj bo prost. Iz zdravstvenih razlogov je umestno nositi pralno ali vsaj tako obliko, ki se da dobro očistiti. Skrbeti moramo tudi za to, da moramo lahko oblike zamenjati z ozirom na sonce, hladno senco, zakurjeni prostori itd.

Gleda barve oblike si je treba zapomniti, da bela barva odbija svetlobne in topotne žarke ter je zato hladna, tempa barva pa te žarke vpija ter je zato oblike temne barve toplejša. Kar se tiči moške oblike je vzor dobre oblegenega človeka tisti, ki nosi sicer ohlapno, a temenim oblikam priležno obliko,

da brž na to sem se popolnoma zdramil in doumel, da je nekdo na ulici streljal z revolverjem. Pohitim k oknu, odprem in vidi na pločniku prav pred hišo štev. 7 ležati nekega moža. Ležal je na trebuhi in držal aktovko v roki. V tem sem tudi že zasipl korake in izza ogla se je pokazal stražnik, hitel k ležečemu možu in ga skušal dvigniti. Nato ga je spet izpuštil. »Sapramiš!« je dejal in zavijočil. Ta mah se je prikazal do Potrčevih, kjer je ogenj uničeval gospodarsko poslopje. Na licu mesta so že bili gasilci iz Biša z brizgalno, toda brez vode. Po izčrpjanju kakih 500 litrov vode iz bližnje jame so jim zamrznile cevi. Nekaj je le pomagalo. Več ljudi je prijelo za ročne posode in je z njimi

klečala stražnika pri ustreljenemu in mu odpenjala, kdo ve zakaj, ovratnik. Tedaj se je ustavljal na oglju glavne ulice taksi. Sofer je prišel pogledati, kaj neki se je bilo pripetilo. Najbrž si je mislil, da bo pač kak pijanec, ki ga utegne celo domov zapeljati.

»Nu, fantje, kaj pa imate?« nas je prijateljsko vprašal.

»U-u-ustreljenja,« je zašklenil vegetarijanc. »Človek, na-na-naložite ga na vo-vo-voz in peljite ga do re-re-reševalne postaje! Mogoče še ži-ži-zivil!«

»Bes te lopli! je menil sofer. »Takih potnikov nimam rad. Toda, počakajta nekoliko, da pripeljem avto! Nato je šel počasi do svojega vozila in ga pripeljal do nas. »Nu, ga pa kar naložite!« je dejal.

Oba stražnika sta dvignila ustreljenca in ga v velikim naporem naložila v avto. Možak je bil sicer majhen, a opravki z mrljami so kaj težnvi.

»Tako, gospod kolega,« je dejal prvi stražnik drugemu, »peljite se z ním, jaz pa si zapisem prito. Sofer, peljite do reševalne postaje, a prosim, nekoliko hitrej!«

»Da, hitrej,« je zamrmral sofer, »če pa imam slabe zavore. In je odpeljal.

Prvi stražnik je privlekel iz skrivnosti in rekel: »Povedati mi morate svoja imena, gospodje saj razumete, zaradi nrejščevanja! In nato si je zapisoval drugega za drugim, gro-

zansko počasi, v svojo beležnico. Morda so mu bili prsti odreveneli, ampak mi smo se tresli pri tem ko mladi kužki. Ko sem se vrnil v svojo sobo, je kazala moja ura četrin deset minut čez enajsto Ves direndaj je trajal torej deset minut.

V tako dostojni ulici, kakršna je naša, je tak pripetljaj velik dogodek. Laho si predstavlja, kako smo se vsi iz naše ulice vrgli drugi dan na časnike. Radi bi bili zvedeli kaj novega o našem umoru, a poleg tega smo se sploh veselili, da prineso lisički novice iz naše ulice in o našem dogodku. Kakor potem smo obstali, ko smo sprevredili, da v nobenem listu ni niti besedice o našem umoru. Seveda, polno vsakovrstnih spletov, salamskega politika, vse vse je v listih, smo godrnjali, celo veste, da je trčil ročni voziček kdo ve kje ob voz cestne železnice, a takoj važnemu umoru ne odkaže zasljenega prostora!

Sel sem h komisarju Bartošu.

Poznal sem ga le po obrazu. Gledač je. Menda triči že vedno zaradi nesrečne ljubezni. Baje je prišel prav zaradi te beležni v policijsko službo. »Gospod komisar,« sem mu dejal, »prišel sem vprašat, kaj je pravzaprav z umorom v naši ulici. Pri nas postajajo ljudje že pozorni, če da se skuša te zavore početi.«

»S kakšnim umorom?« je vprašal komisar. »Tu nismo nobenega in to je vendar naše področje.«

Ptuj 5. februarja 1954

ZANIMIVOSTI

Rako nastane pravzaprav vino?

V okolici Ptuja leži izredno vinorodni predel in vsak od nas je že zvrnil kozačec boljšega ali slabšega vina. Zanimivo bi bilo vprašati katerega izmed nas, če je že kdaj pomislil, kaj pravzaprav povzroči, da nastane v sladkega, kalnega vinskega mošta v nekaj tednih bis-tričica — vinska kapljica, ki se nabira nad tekočino.

Lahko bi kdo še vprašal, kam se porazgubijo glice, ko je mošt odvrel. Mikroskopska opazovanja so dognala, da se jih je največ nabralo v drožah, ki sedijo med alkoholnim vremem na dno. V glicah so fermenti, to so snovi, ki pospešujejo kemijske procese, kot je razpad sladkorja v alkohol in ogljikov dioksis, ki je plin in ki se nabira nad tekočino.

Delenje tega plina opazujemo v zamašenih steklenicah, ki so napolnjene z mladim vinom, ki še vre. Plin, ki izhaja iz tekočine, se zaradi omejenega prostora ne more razširiti, povzroči pritisk, ki izvrže zamaško.

Proces vrenja se ne vrši v neskončnost. Določen odstotek alkohola ustavlja vrenje, ker zastruplja glice; čim višja je temperatura, tem manj alkohola prenesejo. Če je sladkorja preveč, se klijub temu vrenje ne nadaljuje, temveč ostane sladkor v alkoholu kot tak. V takem primeru pravimo, da je vino sladko.

Tako smo ugotovili, kakšno vlogo igrajo glice kvasovke pri preobražbi mošta v vino. Če pa v moštu prevlada druga vrsta kvasovki, ki so tudi povzročili pritisk, se klijub temu vrenje ne nadaljuje, temveč ostane sladkor v alkoholu kot tak. V takem primeru pravimo, da je vino sladko.

Mira Počkaj

Na pomoč!

Na gasilskem občnem zboru, 23. januarja t. l. smo obljubili tudi letos pomagati vsakomur ob nesreči, kot smo to lani, ko smo na pisk sirenje zdrveli na kraj požara in storili vse, kar se je dalo.

Sedem dni po občnem zboru ni bilo nesreč. Osmi dan ob 5.31 uri zjutraj, to je v nedeljo, 31. t. m., je zopet zapela sirena: »Gori, gori, gori...« Marsikdo je preslišal neprijetno zaviranje siren, ki se je v nizremje jačalo, nesreču v ne migniti s prstom, zapušča vtič brezčutnosti do bližnjega.

Po večurnem delu gasilcev in pozrtovanih ljudi iz okolice je uspelo požar zadušiti, nakar so gasilci zopet lahko odšli.

Na glavni cesti so nam zadržali vozila, da je moral šofer ogrevati cevi, sicer se niti ne bi mogli odpeljati. Ljudje, ki so prihajali menda iz cerkve, so nas zaskrbljeno gledali in spraševali, če nam vozilo ne funkcioniра.

Prihite sem v gasilski dom. Sledili so mi ostali tovariši, kot vedno ob požaru, vedno eni in isti. Pohitimo z vodo za motor, sedemo na avto in že drvi avto proti Slovenskim goricom. Slaba pot, snežilo je, mraz je stiskal. Na avtomobilu so zazrvali šipe, da je šofer komaj videl, kod vozi. V nekaj minutah smo bili v Trnovskih vasi. Tam smo že našli rešilni avto ptujske reševalne postaje s šoferjem. Skupno smo odšli do Potrčevih, kjer je ogenj uničeval gospodarsko poslopje. Na licu mesta so že bili gasilci iz Biša z brizgalno, toda brez vode. Po izčrpjanju kakih 500 litrov vode iz bližnje jame so jim zamrznile cevi. Nekaj je le pomagalo. Več ljudi je prijelo za ročne posode in je z njimi

Ivančič Anton

nikogar, ki bi preiskal Rusovo sobo in jo zapetil. Tesno nam je postal pri srcu in začeli smo se batiti. Citraš je menil, da kači policija brčas vso stvar potlači. Kdo ve, zakaj gre! In ko niso listi niti tretji dan omenili našega umora, je zavrelo v naši ulici: kaj takega ne smemo dopustiti! Rus je bil iz naše srede, bomo že poskrbeli, da pride vsa zadeva na dan! Našo ulico sploh očitno zanemarjajo, naš tako je slab, takisto naša razsvetljava. Gotovo bi bilo vse drugače, če bi stanoval v naši ulici, kak poslanec ali kak urednik. Pa je že tako, za dostojno ulico se ne zmeni živ kriš.

Skratka, nezadovoljstvo je bruhnilo s prirodnim silom in sedje so prišla k meni in me prosili, naj bi šel kot starejša in neodvisna oseba na policijski komisariat opozoriti odločitev dinitre, ki je zavrelo v naši ulici: kaj takega ne smemo dopustiti!

Rus je bil iz naše srede, bomo že poskrbeli, da pride vsa zadeva na dan! Našo ulico sploh očitno zanemarjajo, naš tako je slab, takisto naša razsvetljava. Gotovo bi bilo vse drugače, če bi stanoval v naši ulici, kak poslanec ali kak urednik. Pa je že tako, za dostojno ulico se ne zmeni živ kriš.

Skratka, nezadovoljstvo je bruhnilo s prirodnim silom in sedje so prišla k meni in me prosili, naj bi šel kot starejša in neodvisna oseba na policijski komisariat opozoriti odločitev dinitre, ki je zavrelo v naši ulici.

Sel sem h komisarju Bartošu. Poznal sem ga le po obrazu. Gledač je. Menda triči že vedno zaradi nesrečne ljubezni. Baje je prišel prav zaradi te beležni v policijsko službo. »Gospod komisar,« sem mu dejal, »prišel sem vprašat, kaj je pravzaprav z umorom v naši ulici. Pri nas postajajo ljudje že pozorni, če da se skuša te zavore početi.«

»S kakšnim umorom?« je vprašal komisar. »Tu nismo nobenega in to je vendar naše področje.«

(Nadaljevanje sledi)